

אשרי האיש

החסידות בדרך רבוה"ק זיע"א

בעזרת ה' נעשה ונצליח

יום ו' ערש"ק ה' אייר תשפ"ב

פרשת אמור

גליון תקל"ד

שנה י"א

מפי ספרים וסופרים

ימי ספירת העומר הקדושים

היא הקובעת!?! התפעל החלמאי מן התחכום. "אכן! השיבו הסוחר. כפי שעונים על דברים הברורים מאליהם. "אם כך עצה נפלאה בשבילך. וכידיד הקרוב אלי אתן לך אותה חינם: קח את המחברת וכתוב בה את השורה התחתונה. רשום שם רווחים כאוות נפשך וחסל סדר טלטולים ומאמצים ועבודה מיוזעת כדי להביא טרף לביתך".

על פי משל זה אפשר לבאר את ימי ספירת העומר, אם בונים את נפש היהודי ונסתפק רק באמירת ספירת העומר - נבטל את כל היגיעות הנדרשות, ואת כל המאמצים אשר נדמים הדברים כפי עצתו של החלמאי. לומר רק את השורה האחרונה - ובזה לדמיין כי הבאנו סחורה וסיפקנו אותה בדביעי ואפילו עשינו רווחים. בימים מיוחדים אלו עלינו להתעלות בעבודה. לנצל את היגיעה ואת הרווחים העולים ממנה כך שהם ירכיבו את הסיכום המופלא ואת השורה המיוחלת. וספרתם לכם-דהיינו שתפנימו את הספירה פנימה אצלכם עד כי נגיע למצב של "והקרבתם מנחה חדשה לה'". המנחה-צריכה להיות חדשה. לא באותה מדרגה שבה נתייצבנו קודם נעמוד בה עכשיו חלילה. אלא צריך להביא סחורה חדשה, עמל חדש, הישגים נוספים. התקרבות מיוחדת אשר זכינו לה ביגיעת הימים הללו.

(בשם ב"ק אדמו"ר מפניסק קרלין זיע"א)

משל לסוחר יעיל שהיה ממחר לחשב וממחר לעשות. את סחורתו קנה ברחבי הערים והעיירות, כשהוא מפתח שיטה של רכישת סחורות זולות במקום אחד ומוכרם למקומות בהם הדרישה להם מאמירה את המחיר. כך קיבץ הסוחר את מעותיו ועלה בידו לפרנס את ביתו ואת ילדיו בהרחבה. יום אחד כשכיתת את רגליו בערים ועיירות, פגש בו אחד החלמאים, והוא נדהם לראות עד כמה הוא מתאמץ. עקב אחר פעולותיו ולא יכול היה לכלוא את תדהמתו. "למה אתה כל כך מתייגע?" הסוחר אפילו לא הבין את קושייתו. "וכי איך אפשר אחרת?? התפלא. "ראה! קודם כל רוכש אתה סחורה, ומוציא ממונה עליה. ואחר כך עד שאתה מצליח להתפטר מן הסטוק-שוב צריך אתה לעמוד רבות. מי יודע אם אינך מפסיד בכל המהלך הזה!!" קבע ברוב סמכותיות. הסוחר גיחך. הוא היה בטוח שהחלמאי חמד לו לצון. "הכל מחושב!" ענה לו. הוא הוציא את פנקס החשבונות עב הכרס, והראה לחלמאי בניחוחות: "ראה, כאן רושם אני את כל סעיף הוצאותי. אשר כולל את כל החשבונות של מה שהזלתי מכספי. כולל הוצאות, נסיעות ואש"ל. וכאן, המשיך והחווה בידו על הטור הבא- רושם אני ומסכם את כל הרווחים המסתכמים ועולים מן המכירות. בשורה התחתונה הבהיר- אני מותח קו ומסכם את כל המספרים ומוודא שאכן יש לי רווח הגיוני. "השורה האחרונה

אמרות טהורות

אמרות קודש מרבותינו הק' מאלכסנדר

אולי י"ל, 'אמור אל הכהנים בני אהרן, היינו שידעו נאמנה אשר כל מעלת קדושתם וצדקתם היא רק מצד היותם 'בני אהרן', כלומר מכח קדושת וצדקתם אביהם, ולא מצד עצמם כלום, כדברי הרה"ק מוהר"ם מקאזניץ זצלה"ה זי"ע (דעת משה פרשה זו) תפארת בנים אבותם (משלי י"ז, ו) "ר"ל התפארות והארה שבא בבנים לעבודתו ית"ש היא מכח אבותם ובזכותם זוכים לעבודה עיי"ש, וביודעם זאת לא יבואו לידי גאות, אחרי שמצד עצמם הרי אין להם כלום, וכל קדושתם היא רק נחלה וירושה. (אמרי מנחה)

"להזהיר גדולים על הקטנים"

אמור אל הכהנים בני אהרן... ואמרת להם. פירש"י ז"ל: 'אמור ואמרת, להזהיר גדולים על הקטנים'. ונראה לומר בפי' להזהיר גדולים על הקטנים, שהוא מלשון הכתוב (דניאל י"ב, ג) 'והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע וגו', כלומר שהצדיקים הגדולים מאירים על הצדיקים שמקטינים את עצמם, כמו המעשה שהיה אצל הרבי מהר"ם מווארק זי"ע שדרכו היה לבקר אצל גדולי החסידים שבאו להסתופף בצלו הקדוש באכסניות שלהם, ופעם אחת בא הרבי מווארק לאכסניא של הרבי מביאלא ונשאר רבי מביאלא לשבת על מקומו ולא עמד בפני רבו הרבי מווארק, וכאשר הלך הרבי מווארק אמר הרבי מביאלא לעומדים סביבו בוודאי אתם תמהים על שלא עמדתו מפני הרבי, דעו לכם כי כאשר באים ביחד הגדול שבגדולים והקטן שבקטנים זהו יחוד ה' לאמתו, ובזמן יחוד השם אין אפשרות לעמוד מהמקום. וזה הרמז להזהיר גדולים על הקטנים היינו הצדיקים הגדולים מאירים על הצדיקים שמקטינים את עצמם שיזכו שניהם ליחוד השם יחדיו. (אמנות משה)

ההכנה לקבלת התורה

'מיום הביאכם את עומר התנופה וגו' תספרו חמישים יום והקרבתם מנחה חדשה לה'.

היינו שבכח זה יוכל האדם ע"י מצות ספירת העומר להעלות ולהניף את הבהמיות הרמוז ב'עומר', כדברי ב"ק דוד"ז מרן אדמו"ר בעל ישמח ישראל זצלה"ה זי"ע (פרשה זו אות ב) על הפסוק (ב"ג, י"א) והניף את העומר,

כל מי שמקדש ומטהר א"ע זוכה לרוח קדושה מהשי"ת

אמור אל הכהנים בני אהרן... ואמרת להם. במדרש כתוב אמר אל הכהנים אמרות ה' אמרות טהורות.

י"ל ע"פ דברי קדושת מר אחי אדמו"ר זצוקלה"ה על דברי המדרש (ויק"ר כ"ד, ב') נתת קדושה לישראל נתת להם לעולם, כי כח הקדושה היא מהשי"ת בכח דבריו שאמר (שמות י"ט) ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש, וכמאמר הבעש"ט הק' עה"כ (תהילים קיט) לעולם ה' דברך נצב בשמים שבכח מאמר השי"ת שאמר ויהי, מזה הכח העולם עומד, כי דבריו חיים וקיימים לעולם, וכן דברי קדושת השי"ת וגוי קדוש הדברים האלה הם לעולם שכל מי שמקדש ומטהר א"ע זוכה לרוח קדושה מהשי"ת.

(תפארת שמואל)

ע"י ספירת העומר זוכים לקדש את הדיבור ע"י שתיקה

וספרתם לכם ממחרת שבת מיום הביאכם את עומר התנופה (ב"ג, ט"ו). אפשר לומר דהנה עיקר ימי הספירה המה לתקן קדושת הדיבור, כי פסח אותיות פה סח כדאיתא (פע"ח שער חג המצות פ"א), שזה מורה כי בפסח הוא הזמן לתקן הדיבור, ועי"ז זוכים למצות ספירת העומר שמתחלת בהג הפסח, וזוכים על ידה לקדש ולטהר את הפה והדיבורים וזהו 'ספירת' העומר, מלשון ספיר ויהלום (שמות כ"ה, י"ח), שהדיבור נעשה מזוקק, וזהו עומר 'התנופה', תנופה אותיות 'תנו פה', שצריך להניף את הדיבור והפה ולרוממם לקדושה.

ואפשר שזהו העניין במה דאיתא (פע"ח שער ספירת העומר פ"ו) שיש לכונן בספירת העומר השם הק' אדנ"י שבגימטריא 'הס', ו'הס' ר"ת ס'פירת העומר, הכוונה שע"י ספירת העומר זוכים לקדש את הדיבור ע"י שתיקה בבחי' הס, ועי"ז נעשה הדיבור מובדל מהקליפות, וכמו שא"א (לאחר הספירה) כדי לטהרנו מקליפותינו ומטמאותינו, וזהו הכנה לקבלת התורה. (עקידת יצחק)

"תפארת בנים אבותם"

יאמר ה' אל הכהנים בני אהרן (ב"א, א').

שהעומד הוא משעורים שהוא מאכל בהמה, להורות כי צריכים אנחנו להרים כל מעשה הבהמיות לה' לבדו עיי"ש, ויוכל לזכות להתחדשות נפשו לקראת מתן תורתנו, וזהו 'וספרתם לכם', ספירה לכל אחד ואחד, 'ממחרת השבת', מהכח של יציאת מצרים, ובכח זה תוכלו 'לספור' ולזכך את עצמכם, 'מיום

הביאכם את עומר התנופה' ר"ל מהתחלת ההרמה וההנפה של הבהמיות, עד שתזכו 'והקרבתם מנחה חדשה לה'', שתקדשו ותעלו עצמכם בהתחדשות חדשה לקראת קבלת התורה.

(כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א)

ווארט

הדבק בחכמים ובתלמידיהם

וספרתם לכם ממחרת השבת (כ"ג, א).

כי כתיב נשמת ש-די תבינם, שורש נשמתן של ישראל הוא בחי' בינה, וצריך האדם להשלים לו הארתו משם מבחי' בינה שלו. וכאשר פירשנו והיה כי ישאלך בנך, דהיינו שכל שאלות ובקשות שלך יהיה מבחי' בינה שלך. אבל צריך האדם מקודם לתקן ז' מידותיו שהם רומזים לה' ימי הבנין, ואח"כ יוכל לבוא למדרגה השמינית שרומז לבינה. אבל א"א לבוא לזה כי ע"י דיבוק הצדיקים, וע"י שהוא דיבוק בהצדיק שבדור שהוא בחי' משה, הצדיק מעלה כל הדברים התחתונים אל שורשם. וזהו פירוש הכתוב "וספרתם לכם ממחרת השבת", וספרתם לשון ספיר, דהיינו שתזככו עצמכם, ממחרת השבת רומז לבינה כנ"ל וע"י מי תוכלו לבו אל זה, "מיום" דהיינו ע"י הצדיק שרומז ליום, "הביאכם" את עומר התנופה, דהיינו שהצדיק מעלה המותרות שלכם להקדושה, וזה הביאכם, שמביא אתכם למדרגה כזאת. את עומר לשון עמר נקי, ולשון שעורת, רומז למותרות התנופה, פירוש, שגם המותרות שלכם יהיה בהתרוממות.

(אור לשמים)

מרגניתא דיצחק

פנינים בסדר פסוקי פרשת השבוע

לע"נ הרה"ח ר' יצחק

בן הרה"ח ר' משה אריה זצ"ל

נלב"ע ו' סיון תשע"ד

וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עומר התנופה (כ"ג, ט"ז). 'עמר' נכתב בלא האות ווא"ו. ונראה לרמז מדוע אין את האות ווא"ו ב'עמר', שזה בא לרמז שסופרים מ"ט ימים, והחשבון הוא כך: אם ניקח את האות ע, ונספור באיזה מספר אות היא כתובה בסדר הכ"ב אותיות התורה, יצא לנו שזה האות 16. וכך גם באות מ', שזה האות 13 באותיות התורה, וכן כך האות ר' שזה האות 20 בסדר אותיות התורה. ואם נשווה 16 ועוד 13 ועוד 20 נקבל תוצאה של 49, וא"כ יוצא לנו יפה מדוע סופרים מ"ט ימים.

(אשרי האיש)

אמור אל הכהנים בני אהרן (ויקרא כא, א). אמור אל הכהנים שיזכרו כי בני אהרן המה, שהיה אוהב שלום ורודף שלום, ויראו להתנהג בדרכיו, מאחר שכהנים קפדנים הם (עי' שבת קמט: ברש"י ד"ה כמריבי בהן, וב"ב קס: אתרא דכהני הוו והוו קפדי טובא), ע"כ צריכים זירוז מיוחד לזה.

(לקוטי תורה מה"שועות משה" מויזניץ צוק"ל)

'קדושים יהיו לאלקיהם ולא יחללו את שם אלקיהם'. צ"ב בהבנת הכתוב דמשמע דאם לא יהיו קדושים לאלקיהם, הרי הם מחללים את שם אלקיהם, והלא לכא' יתכן שיהיו באופן הממוצע שלא יהיו בדרגה הגבוהה של קדושים לאלקיהם ועכ"ז לא יהיו מחללים את שם קדשו. אמנם, הכא' מיירי גבי בני אהרן שהם זרע קודש, וכאשר בנן של קדושים אינו מתנהג כראוי לו להיות קדוש לאלקיו, נמצא שם שמים מתחלל על ידו.

(באר יעקב, נדבורנה)

'וכהן כי יקנה נפש קנין כספו' (ויקרא כב, יא), בהן - היינו העובד ה', הרוצה לקנות בעצמו נפש דקדושה, אזי קנין כספו, פירוש, עיקר הקנין הוא על ידי נתינת כספו לצדקה.

(אהבת שלום קאסוב)

והניף את העומר לפני ה' לרצונכם (ויקרא כג, יא). הכהן הרומז לצדיק, תפקידו לרומם ולהניף את נשמות ישראל. והוא מוכן תמיד לכך ולא ישנה את תפקידו. אבל תנאי אחד לכך, והוא לרצונכם", באותה מדה שברצונכם להתרומם כך יוכל הצדיק לסייע בכך, כי לפי הכלי כך הוא השפע.

(כ"ק מרן אדמו"ר מבאיאן צוק"ל, "הוד שבמלכות")

וספרתם לכם ממחרת השבת (ויקרא כ"ג, ט"ז). ע"ד דאיתא בגמ' (ביצה כ"ח:): לכם לכל צרכיכם, היינו שתאירו ותספרו, מלשון סנפרינון, וספיר, את כל הדברים מהעוה"ז אכילה ושתייה וכדומה, מיום הביאכם את עומר, שהי' של שעורים מאכל בהמה, לרמז בזה כפירש"י (במדבר ז', ט"ז, ע"ש), התנופה, להניף ולהעלות את כל אלה לד', וזה הי' מטרת כוונת הש"י בנתינת התורה, שע"י התורה נרומם ונעלה את כל דברים הארציים ומעשה בהמה ליהי ניהוח לד'. וזה הוא הפירוש (תהלים קט"ו, ט"ז) השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם, היינו שיעלו את הארץ למדרגת שמים. וע"ד דאיתא בסה"ק בשם הרבי ר' בער ממעזריטש על דברי הסבא (זה"ק ח"ב צ"ה). ואתקשטת בקישוטין דלא הוו, היינו שע"י שאדם מעלה כל הדברים הגשמיים מתקשטת הכלה השכינה הקדושה בקישוטין דלא הוו, היינו שלא הי' להם הוי' עד עתה.

(ישמח ישראל, שבועות)

ביום השבת ביום השבת יערכנו לפני ה' (כ"ד, ח'). כי כל המצות שהאדם עושה בכל ששת ימי המעשה יש להם עליה בכל לילה, וגם ביום השבת יותר בעולמות העליונים, אך המצוה שהאדם עושה ביום השבת יש לו עליה באותו יום, כי הלילה שאחריו הוא חול ופסק כח קדושת השבת. וזה פי' ביום השבת מה שנעשה ביום השבת תורה ומצוות, 'ביום השבת יערכו לפני ה' דהיינו לעלות למכונו בעולם העליון, כי גם כל השולחנות של בני ישראל הסדורים למטה בעולם הזה בקדושת השבת, גם למעלה יש עולם המיוחד לזה להיות מסודרים למעלה בדוגמא שלמטה. וזה שנאמר אצל שמאי הזקן (ביצה טז.) שכל ימיו היה אוכל לכבוד שבת, והבן.

(תפארת שלמה. ומביא זאת אשר 'מרגלה בפומיה דהרה"ק הגאון מוהר"י מפשעדיבארו זל"ה בשם הרב בעל המחבר ספר מגלה עמוקות ז"ל)

דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם מועדי ה' כו' אלה הם מועדי (כ"ג, ב). י"ל על כפל הלשון דהנה השי"ת ב"ה נתן לנו את המועדות שהם זמן שמחה ותענוג לנו והשי"ת ב"ה עיקר תענוגו ושמחתו הוא כאשר אנחנו מתנהגים בהם בקדושה במחשבות טהורות. וזהו 'אלה מועדי ה' שנתן לנו השי"ת למועד ולשמחה, אשר תקראו אותם מקראי קודש' פי' כאשר תקראו אותם בקדושה וטהרה אז 'אלה מועדי' פי' היא שמחתי ותענוגי. ואמר הכתוב הראיה לזה שהעיקר היא המחשבה הקדושה שהרי ששת ימים תעשה מלאכה, פירוש המלאכה נעשית מאליה ולא פועל ידך עשתה המלאכה כי אם ע"י הבורא ב"ה, ואעפ"כ שהמלאכה אפילו בחול נעשית ע"י הבורא ב"ה אעפ"כ יחשב לכם השביתה שאתם שובתים בשבת ממלאכה למצוה כאלו אתם שובתים ממלאכה ממש מחמת מצות שבת. וזהו ז'לא תעשו מלאכה' שהכתוב תולה המלאכה בכס.

(נועם אלימלך)

וספרתם לכם (כ"ג, ט"ז). י"ל הפירוש דהנה ענין הספירה הוא כדי לטהרנו מקליפותינו ומטומאותינו, דהיינו להפשיט עצמינו מכל תאות הגשמיות והחומריות ולזכך את החומר שישבו גם החומר להיות רוחני. והנה מלת לכם משמעותו עניני החומר כמו שאמר חז"ל הכל מודים וכו' דבעי נמי לכם והנה לשון ספירה הוא מלשון ספיר ויהלום, כלומר אבן טוב המאיר מאוד. ועל זה כוונת הכתוב 'וספרתם לכם' דצריך להאיר את הלכם דהיינו לזכך ולטהר את החומר.

(דברי יחזקאל. ליקוטים - בת"ק)

ולא תחללו את שם קדשי (כ"ב ל"ב). עיקר חילול השם הוא מקום שאדם מייאש עצמו ואומר כי ח"ו קצרה יד ה' מפדות. לזה נאמר 'ונקדשתי בתוך בני ישראל' יהיה נמצא מפורש לעיני בני ישראל. וזה שנאמר (ויקרא כ"ב, ל"ב - ל"ג) 'כי אני ה' מקדשכם, המוציא אתכם מארץ מצרים' כי אף שגם בעת שהיו ישראל במצרים גם שם היה הקדושה שוכן בתוכם. אכן לא ידעו בנפשם כי השי"ת שוכן בתוכם. וזה שהוציא אותם מארץ מצרים והראה להם שגם הם בינו.

(בית יעקב. והוא כעין שכתב בצעטיל קטן' (א): 'ככל עת ורגע שהוא פניו מן התורה, וברשת שהוא יושב בטל לבדו בחדר, או שוכב על מטתו ואינו יכול לישן, יהיה מהרהר במצות עשה זו של 'ונקדשתי בתוך בני ישראל', וידמה בנפשו ויצויר במחשבתו כאילו אש גדול נורא בוער לפניו עד לב השמים, והוא בשביל קדושת השם יתברך שובר את טבעו ומפיל את עצמו להאש על קידוש השם יתברך, ומחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה, ונמצא שאינו שוכב ויושב בטל, רק מקיים מצות עשה דאורייתא')

וספרתם לכם ממחרת השבת

אמר מרן ה"בית אברהם" זצוק"ל זי"ע בשיחה האחרונה שזכינו לשמוע מפיו בשל"ם האחרון לחייו, שבשבתות אלו של חדשי הקיץ הי' מדבר בשל"ם על פרקי אבות, ואמר: "כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא שנאמר ועמד כולם צדיקים לעולם ירשו ארץ נצר מטעי מעשה ידי להתפאר!" לכל יהודי יש כוחות הנפש שמביאים אותו לעולם הבא, אך יש מי שקיבל את כוחותיו בירושה מכוח אבותיו ורבותיו ולא קנה אותם ביגיעה עצמית. וזהו ועמד כולם צדיקים, בכל יהודי נטועים כוחות הנפש בחי' צדיקים, אבל נצר מטעי מעשה ידי להתפאר, רק אם קנה משהו ב"מעשי ידי" ביגיעה עצמית אז יש לו במה להתפאר, אבל אם זה רק בירושה אין לו במה להתפאר.

ובהמשך אמר: "וספרתם לכם ממחרת השבת", וספרתם לשון נהורא כמו ספיר ויהלום, וספרתם "לכם", העיקר שתאירו בדברים השייכים "לכם" שהשגתם ביגיעתכם, ולא מה שיש לכם בירושה ובאופן טבעי. ממחרת השבת, שבת היא מעין עולם הבא, וממחרת השבת הוא עולם הבא בעצמו. ופי' הדברים, שתאירו את הענינים שקניתם ביגיעה שיהיו בבחי' ממחרת השבת, כי מהו עולם הבא - צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם ונהנים מזיו השכינה, ובבחי' זו תאירו את עבודתכם שתהא בבחי' עולם הבא בעצמו שנהנין מזיו השכינה. וסיים את השיחה במילים אלו: שבת היא מעין עוה"ב וממחרת השבת הוא עוה"ב בעצמו, וכאן צעק בקול גדול: "ער טרייסלט זיך אינגאנצען אפ פון דער וועלט", ואלו היו מילותיו האחרונות בשלחן הק'. ואח"כ אמרו חסידים שהי' בזה רמז שבשבעה הנה התנער לגמרי מזה העולם. (נתיבות שלום, סלונים)

"תספרו חמישים יום", עד"ש שנת החמישים עולה לכאן ולכאן (ר"ה ט.).

(וברש"י שם, שנת היובל ושנה ראשונה לשמיטה שאח"כ, ע"כ. והיינו שאת שנת הני' סופרים גם למספר חמישים מהיובל הקודם, וגם לשנה א' מהשמיטה הבאה), על דרך זה הוא בימי הספירה שהוא דוגמת השמיטה והיובל (שיום החג שהוא יום הני' נחשב גם למספר יום חמישים מימי הספירה, וגם ליום א' מימים שלאחר גמר הספירה). ולכן אי אפשר לכלול בחשבון הספירה ממש בפועל רק בכח כי עולה לכאן ולכאן. [תשכ"ו]

(הגה"צ רבי משה נתן טעם למברר זצ"ל, גאב"ד מאקאווא, "עטרת משה")

"קשה עלי פרידתכם" - מאמר חז"ל מובא ברש"י אמור (ויקרא כג, לו). שמעתי מאבי אדמו"ר הק' נ"ע ע"ד הצחות, שכביכול הקב"ה אומר קשה עלי פרידתכם היינו פירוד הלכבות שביניכם היא קשה כביכול עלי, כי ענין זה של שנאת חנם אחרבא לביתא (יומא ט, ב) ואגליין מארצין וכו'. ודפח"ח ואכמ"ל. (הרה"ק רבי יהושע העשיל ממאניסטרשיטש זצוק"ל, "ערכי יהושע")

בפ' השבוע ויצא בן אשה ישראלית וגו' וברש"י שלגלג על לחם הפנים שצונן הוא וכו'. וי"ל דנרמז מש"כ ברמ"א הל' שבת שכל מי שאינו אוכל חמין בשבת צריך בדיקה שמא מין הוא ע"ש, ובמנח"א בשם הדרכי תשובה שסעודת שבת מידה טובה מרובה כשאוכל חמין מסוגל לאמונה. ידוע שמאכלי שבת מרומזים על סדר המידות. ומרה"ק מרוזין זי"ע א' שקוגל רומז על מידה שישית יסוד צדיק, ויש לרמזו ותאסוף גלויותינו לחצרות קדשך ר"ת קוג"ל. (הגה"ח רבי שמואל אהרן לידער זצ"ל, "בית דלי")

"כאשר יתן מוס באדם כן יתן בו" (אמור כ"ד כ'). מי שמוצא תמיד חסרונות בחביריו, סימן הוא ש"כן יתן בו" כי כל אותן מומין שמוצא בחביריו ישנם בו כי כל הפוסל במומו פוסל (קידושין ע' ע"א). (אמרה יפה)

מעשי צדיקים

סיפור על הגאון הקדוש רבי יחזקאל לנדאו זי"ע"א בעל ה"נודע ביהודה" (יומא דהילולא י"ז אייר)

מכובד יותר משל לייבל, אף על פי כן, מלאכתו של לייבל בזכות מכתבו של ה'נודע ביהודה' היתה קלה משל הדרשן, שהיה צריך למצוא אנשים שיחפצו לשמוע את דרשותיו, ואף לשלם תמורתן. בוקר אחד כשניער לייבל משנתו ולבש את בגדיו, נדהם לגלות שאיגרת ההמלצה שהיתה מוצפנת בכיס מעילו נעלמה. צמרמורת חלפה בגופו, כל גורלו היה תלוי באיגרת יקרה זו, מבט מהיר על מיטתו הריקה של הדרשן הבהיר לו הכל. במפח נפש עזב לייבל את בית מארחו, והחל לשוטט בחוצות העיירה באין תכלית, עתה לא היה שונה מיתר העניים המסכנים שקיבצו פרוטה לפרוטה. כך נדד מעיירה לעיירה, ובקושי הצליח להחיות את נפשו בפרוטות המעטות שקיבץ. מובן שגם משלוחי הכספים למשפחתו שכל כך חיכו לזה, הופסקו, והוא גם התבייש להודיע להם את האסון שקרהו, ומאידך, כל אותה עת עשה הדרשן כסף רב, הודות לאיגרת המכובדת והנדירה שבאמתחתו. הוא נטש לחלוטין את הדיבורים והדרשות, והתמסר כל כולו למלאכת המעשה, איסוף כספי צדקה מיהודים רחמנים. יום אחד בעודו משוטט ברחוב, קלטו אוזניו של לייבל שירה שבקעה מבית מדרש קטן, היה זה בית מדרש של חסידים. הוא נכנס פנימה ומצא קבוצת חסידים שסיימה הם כיבדוהו בכוסית 'לחיים' וניסו לדובבו ולברר את סיבת עצבותו. לייבל גולל לפניו את שרשרת המאורעות העגומים שפקדוהו, ואת אבדן איגרתו של ה'נודע ביהודה'. שמע נא ר' יהודי, אמרו לו החסידים, מחר אנו נוסעים אל רבנו הבעל שם טוב הקדוש זי"ע"א, נזכיר לפניו את שמך לבקשת ברכה, רק המתן לנו עד שנשוב. חלפו ימים אחדים ובעודו מהלך ברחוב, הבחין בשניים מן החסידים שפגש בבית המדרש, רבנו ביקשנו להודרו ולשוב אל מקומנו, כדי להודיעך שעליך לשוב מיד לביתך, אמרו לו החסידים. לייבל לא היה חסיד, אבל החליט לציית להוראה, שנות הנודים שינו את פניו וכשהגיע לפראג איש לא הכירו, הוא נכנס לבית המדרש ושם שמע דיבורים שהעבירו בו חלחלה, נודע לו כי רעייתו עומדת להינשא לאדם אחר. התברר כי איגרת ההמלצה של ה'נודע ביהודה' נתגלתה בכיסו של הלך שמת באחת הערים המרוחקות, עדויות על האיגרת ועל האיש המת שנשאה בכיסו, נמסרו בדת וכדין בלשכת הרבנות של פראג, ועל סמך העדויות האלה, נקבע שלייבל כבר אינו בין החיים. לייבל מיהר לביתו של ה'נודע ביהודה'. רבי יחזקאל לנדאו ישב נטוע על כיסאו בהביטו בלייבל העומד לפניו. בהתפעמות רבה האזין למעורבותו של הבעל שם טוב הקדוש זי"ע"א בפרשה. והביע את התפעלותו מעיניו המרחיקות ראות.

הגאון הקדוש רבי יחזקאל לנדאו זי"ע"א בעל ה'נודע ביהודה' רובה של פראג, הביט בעומד נכחו בתדהמה שהתחלפה ברחמים. היה זה לייבל מעשיירי ונגידי העיר, ומעמודי התווך של הקהילה, ביתו היתה פתוחה לכל אדם, ובנדיבות ובסבר פנים יפות, היה תומך בכל נצרך. האיש עמד לפניו שופף רועד ופניו מיוסרות ומושפלות, התברר כי איבד את כל רכושו והוא למעשה עני וחסר כל, שרשרת רצופה של מפלות כואבות פקדה את עסקיו בשנה האחרונה מחמת הבושה העדיף להעלים את מצבו מעין הציבור. עניים הוסיפו להתדפק על דלתותיו והוא הוסיף לתמוך בהם כהרגלו ביד נדיבה. אולם כעת הגיע המצב לפת לחם ממש. האם אתה רוצה שאשיג למענך תמיכה נכבדה מקופת הקהילה? מבלי שגבאי הצדקה עצמם ידעו למי היא מיועדת, הציע הרב בעדינות. עיניו של לייבל התכווצו בחוריהן, הוא נראה מזועזע, לא! אמר לייבל, כשקולו נחנק, לא אוכל להוסיף לחיות בעירי ולפגוש יום יום במכריי, בעודי יודע שאת מזונותי ומזונות אשתי וילדי מספקים הם, בכוונתי לצאת מן העיר להתדפק על פתחי נדיבים ולקבץ סכום כסף שיאפשר לי לשקם את עסקי. אם כן מה תבקש ממני? שאל רבה של פראג, כשעיניו הטובות מפיקות חמלה. לייבל השפיל את עיניו ואמר בביישנות: "איגרת המלצה". יודע אני כי שמו של רבנו נישא לפניו, וכי בכוחו לפתוח דלתות רבות, בקשתי שיואיל בטובו להעניק לי איגרת התומה בכתב ידו, הממליצה לסייע לי ברוחב לב. רבי יחזקאל לנדאו לא נהג לחלק איגרות מעין אלו, אך הפעם חרג מהרגלו, ללא אומר ודברים הוציא ממגרת שולחנו דף וקולמוס, ורשם עליו דברי המלצה חמים ביותר, בלב נרגש ובעיניים דומעות נפרד לייבל מרבו ויצא לדרכו הלא נודעת. ואמנם איגרתו של רבי יחזקאל לנדאו פתחה לפני לייבל העשיר-העני שערים רבים, בכל מקום שאליו הגיע נהג לפנות תחילה אל רב המקום, להציג לפניו את האיגרת, וזה כבר היה מכווננו אל האנשים המתאימים. במקצת הכסף שקיבץ השתמש למחייתו, אך את חלק הארי שלח לבני משפחתו. ערב אחד כאשר הגיע לעיירה יהודית, ניגש כדרכו אל רב המקום, לאחר שעייך באיגרתו של ה'נודע ביהודה' אמר לו גש נא ליהודי פלוני שעשיר הוא ואיש חסד, ואמור לו כי אני שלחתיך אליו. העשיר קיבלו בסבר פנים יפות, הציע לו מיטה בחדר האורחים, והתנצל שייאלץ לחלוק את החדר עם אורח נוסף, זהו דרשן שבא מעיר רחוקה, הסביר העשיר, אני מקווה שתיהנה מהשהייה בחברתו. לייבל והדרשן כמעט שלא נפגשו זה עם זה, עם בוקר היו פונים איש איש למלאכתו, הדרשן לדרשותיו ולייבל לאיסוף הנדבות, רק לקראת ערב היו שבים לחדרם ופונים לישון. לכאורה היה מקצועו של הדרשן

חזקנו קורא נא

לחזיון ולעידוד לימים אלו

ההתדבקות בצדיקים

לפני כמאתיים שנה במערב גליציה חי יהודי פשוט וענו, ומוסתר מעיני הבריות, אבל שמו התפרסם ברבות הימים לצדיק ובעל מופת גדול, הרה"ק רבי דב בעריש מאושפיצין זצוקללה"ה. לאחר פטירתו הובאו סיפורי מופת ע"י א' מתלמידיו בספר "שלושה עדרי צאן", וכך כותב המספר בין הדברים: פעם ישבו "הצדיק מאושפיצין" עם צדיק א' שקרו לו ר' אביש, האושפיצין שאל את ר' אביש אם זכה להיות ברימנוב או בלובלין אצל א' מן הצדיקים, וענה לו שלא. אז אמר לו האושפיצין הרי באיזור שלכם יש הרבה צדיקים כמו ר' דוד מלעלוב והמאור ושמש, ועוד צדיקים, וא"כ יש לך איפה להסתופף, אבל אני היה לי רבי האבד"ק מקראשנוב, אמר לו ר' אביש, אם לך צדיק גדול כזה, בודאי לא היית צריך לנסוע לצדיקים אחרים. אמר לו האושפיצין "מיום עמדי על דעתי הבנתי שלא טוב לקחת ע"ע עוד רבי". שיבה אותו ר' אביש באומרו "אשריך, כי דעת קונך היה בך, ולי לא היה שכל כ"כ, ופתח במעשה:

שנה א' התכוננתי לנסוע להיות ברה"ה אצל הרה"ק רבי מנחם מנדל מרימנוב זי"ע, וכשהגעתי לתחנת הרכבת או למקום בו חונים בעלי הסוסים והעגלות, הגיעו אלי כמה חסידים מלובלין, ואמרו לו מה אתה נוסע לרימנוב, שם יש מרה שחורה, בוא איתנו אל לובלין, שם עובדים את ה' מתוך שמחה, ולאחר שיחה עם אותם חסידים הוא השתכנע, והסכים לבוא איתם ולנסוע אל לובלין. וכך כל הדרך דיברו בשבח הרבי הגדול שיש להם, בדרכו בקודש וכו' וכו', עד שהם הגיעו אל העיר לובלין. ובאמת עבר עליו ימי ר"ה מתוך התרוממות נפלאה, והרגיש בקרבו את כל רגשות החסידים שהיו עמו, והביאו אותו לכאן.

לאחר ר"ה הוא נסע דרך רימנוב להיכנס לרבי, והוא ראה שהרבי לא מקבל אותו כמו בכל הפעמים, והלך הביתה ובכה במר נפשו על מה שעשה, ולאחר מס' ימים נתן לו הרבי רשות לבוא לפניו, ומאז קיבל ע"ע שלפני שהוא נוסע לאיזה צדיק, הוא יכנס לרבי לקבל את ברכת הדרך, וכך הרבי היה מברך אותו בכל פעם "סע לחיים ולשלום", וכשהוא היה מגיע ורואה את העבודת הקודש של אותם צדיקים, זה לא בשביל שהוא היה מחפש רבי, אלא בשביל לחזק את האמונת צדיקים בלבו פנימה, וע"י שנסע לצדיקים אחרים, היה חוזר, ומתדבק ברבו והולך לאורו תוך שהוא משפיע על עצמו תורה ובידאת שמים שרואה את העבודת הצדיקים האחרים שבדור.

מפנימיות המעשה אפשר להבין כמה דברים, א. הנסיעה לצדיק אחר. ב. לחזק האמונת צדיקים בקרבו. ונכון הם הדברים למי שאמרם. וכך היה שנהגו שהיו נוסעים לצדיק אחר כי הם לא היה הבנה בדרכי עבודת הצדיק, וכשהלכו לצדיק אחר, היו מקבלים איזה הארה חדשה, והם היו מתדבקים ברשפי שלהבת ק"ה ברבם ומורם.

ובגדול הדביקות בצדיקים, נביא את לשונו הזהב של הכהן הגדול הרה"ק בעל ה"תפארת שלמה" זי"ע "ויאמר ה' אל משה אמור אל הכהנים בני אהרן וכו'. ופרש"י אמור ואמרת להזהיר הגדולי על הקטנים. יש לרמז בזה עפ"י מ"ש בפי' המשנ' בזבחים פ"ט 'הצמר שבכבשים והקרנים והטלפים בזמן שהם מחוברים יעלו פרשו לא יעלו'. עפ"י הידוע, גודל מעלת הצדיקים ודיבוק חכמים שבדור, אשר מפיחם אנו חיים, וכל הדבוק בהם לא יזנח לעולם, להיות לו עלי' להכלל בתוך הצדיקים בעבודתם, כמ"ש יברך יראי ה' הקטנים עם הגדולים. פי' אם הקטנים הם מחוברים עם הגדולים גם הם בכלל הברכה, כמ"ש אכלתי יערי עם דבשי. וז"פ המשנ' 'הצמר שבכבשים כו' כ"ז שהם מחוברים 'עלו' אפילו הם דבר נמאם וריחו רע עכ"ז אם הם 'מחוברי' יעלו' גם כן לריח ניחח. 'פרשו לא יעלו'. לרמז אם הם פורשים מן הצדיק ח"ו

לא יעלו אין לו עוד עלי' כלל. ודבר זה גלה לנו הבעש"ט ז"ל בדורו. ומאז כן בכל דור ודור ודורשיו עד ביאת הגואל. כל הדבוק בהם יש להם עלי' לכל הנשמות לא ידח מהם נדח. וז"ש 'אמור אל הכהנים כו' ופרש"י להזהיר הגדולים על הקטנים' לרז הצדיקים שבדור להעלות את הקטנים עמם בעבודתם. כמ"ש יוסף לאחיו לא תראו פני בלתי אחיכם אתכם. פי' לפי דעותיכם שאני שפל בעיניכם, כמו שעלה ברוחם לדון אותו להריגה ח"ו. לזאת אמר להם לכל יזנחו אותו, ולהעלות גם אותו עמכם. כמ"ש 'להזהיר הגדולי על הקטני'. והבן".

יש הרבה מה לכתוב על דבריו הק', ועוד חזון למועד. אבל מתוך דבריו אנו רואים את המעלה המיוחדת מי שמחובר לצדיק, שאפילו והוא חלילה יכול לירד מהפסים ה"י, הצדיק שומר ומגין עליו. קורא יקר! ראה כמה מעלות טובות למקום עלינו שאדם צריך לקשר ולהתדבק בצדיק שבדורו, שאפילו הקטנים שבדור יכול להעלות עמו. ובזכות ההתדבקות בצדיקים משפיע ע"ע ברכה, שהרי הוא מחובר לצדיק.

אמנם יש פעמים שהצדיק שאנו מקושרים אליו, והוא משפיע עלינו תורה ויראת שמים, אבל מוסתרים דרכיו מעיני הבריות, איך נדע שאנו מתעלים יחד עם הצדיק, ואיך נדע מה עלינו לעשות בעולם הזה, שנוכל לבו לתיקון השלם, ולזכות לכל השפע הנשפע משמי מעונת? יש מעשה על חסיד קרלין שהגיע ביום רביעי לטשורטקוב, ומשום שהיה קרוב לשב"ק, האו נשאר לשבת, הואנכנס אל הטשורטקובער צדיק, ושאל אותו אם יוכל לצעוק בתפילה כמנהג קרלין, ענה לו הרבי, מנהג המקום שאין צועקים בתפילה, ולכן אין לך לצעוק בתפילה. ובלייל שב"ק כמובן שפתאום הוא התחיל לצעוק בתפילה, והיו חסידים שרצו לומר לו את הוראת רבם ומורם, אהל הרבי עצר אותם. לאחר התפילה אמר להם הרבי "שחסיד מתכוון כבר מים רביעי לצעוק בתפילה, זה לא נקרא צעקה אמיתית. אבל צעקה שמגיע מהלב פנימה, זה הצעקה האמיתית".

ולדידו ייאמר לפעמים מוסתרים דרכי הצדיק, וע"י שהולכים לראות את העבודת הצדיקים האחרים שבדור, אז מתבאר לנו יותר האמונת צדיקים, העבודת צדיקים, הדברי צדיקים שיוצאים מפיחם בקדושה ובטהרה. ולכן היו כאלו שנסעו לצדיקים אחרים, כדי לחזק בלבם את האמונת צדיקים בליבם. ודוגמה לזה רואים בסיפור שהובא לעיל, ע"י שר' אביש נסע ללובלין, הוא קיבל הארה חדשה באמונת צדיקים שלו.

וזה דרכי הילוכו של הצדיק שמסתיר דבריו, ובכך משפיע שפע רב לסובבים אותו, וכדברי הרבי ר' אלימלך מליזנסק בספרו "נועם אלימלך" "והכהן הגדול מאחיו אשר יוצק על ראשו שמן המשחה. פי' שעל ידו הולכים כל השפעות והרחמים שהם נקראים "שמן המשחה" לשון גדולה, "זמלא את ידו ללבוש את הבגדים" פי' שיש כח ביד צדיק כזה להלביש את הבגדים, כי בגד הוא מלשון בגידה, פי' היכולת בידו לכפר על עוון הדור, עושה מהם לבושי קודשא, שדרך הצדיק להוכיח עצמו תמיד בכל עת, ואומר בפני ב"א תמיד שהוא מקולקל במעשיו, והוא פורט לפניחם חטאים שעושים אותם שאר בני אדם ותולה הצדיק הזה בעצמו אותם חטאים כאילו עשאו הוא, וע"י זה הוא מכניס בלבם יראה גדולה והם שבים מעוונותיהם, וגדולה תשובה שזדונות נעשים כזכות, נמצא אותם הבגידות עצמם, הצדיק בחכמתו עושה מהם זכויות ולבושי הקודש כמצוות עצמם, ואמר הכתוב הצדיק כזה "את ראשו לא יפרע" פי' לא יגלה החכמות שבראשו, רק צריך להסתיר אותם מאד בשעת דיבורו עם ב"א, "ובגדיו לא יפרום" ר"ל ומדריגה הזאת שמחזיק עצמו תמיד לשפל ונבוה וכבוד חלילה, "לא יפרום" רק יחזיק זאת לעולם". עכ"ל הק'. דברי פי חכם חם. ושפתיים יישקו.

שנזכה תמיד להתדבק בצדיקים, וללכת לאורם ובנתיבתם שמדריכם אותנו בעבודת השי"ת, לנצח על מלאכת בית ה'. ובזכות זה שהצדיקים ימישו עלינו השפעות טובות ברוחניות ובגשמיות, ולעבוד את השי"ת מתוך הרחבת הדעת ושלות הנפש, אורך ימים ושנים טובות, ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום.

כתובת מייל של מערכת הגליון
a13215113@gmail.com

עלון זה נתרם

הכנה לשבת קודש
בקו "ומתוק לחיי"
04.847.30.50
~ ~ ~
ניתן לתרום בעמדות "נדרים
פלוס" ע"ש העלון

הנצחה זו
יכולה להיות שלך
בהשתתפות בהוצאות
הגליון השוטפות
בעמדות "נדרים פלוס"

נודב לע"נ
הרב נפתלי הרץ בן
הרב יוחנן דב הלוי ז"ל
נלב"ע י"ב חשוון
ת. נ. צ. ב. ה.

נודב לע"נ
הרב מרדכי מנחם מנדל בן
הרב אהרן אריה ז"ל
נלב"ע ה' תמוז תשפ"א
ולע"נ האשה החשובה מרת
רבקה בת הרב משה חיים ע"ה
ת. נ. צ. ב. ה.

המעוניין לתרום להוצאות העלון להצלחה, ברכה או לע"נ יפנה לעורך הבח"ח ישראל פיגנבוים הי"ו, או להפקיד בבנק פועלים, סניף 533, מס' ח-ן - 540321 ע"ש ישראל בנימין פיגנבוים. ניתן לתרום מכספי מעשה.